

Zpravodajství z jižního Kavkazu květen 2015

Saakašvili gubernátorem Oděsy

Ukrajinský prezident Petro Porošenko jmenoval na konci května bývalého gruzínského prezidenta Michaila Saakašviliho gubernátorem oděské oblasti. Dosavadní Porošenkův poradce a bývalý spolužák z Kyjevské univerzity je podle ukrajinského prezidenta „velkým přítelem Ukrajiny“. Saakašvili rovněž dostal ukrajinské občanství.

(EN) <http://www.rferl.org/content/poroshenko-considering-saakashvili-for-governor-of-ukraine-odesa-region/27043987.html>

Gruzínská vláda ustála hlasování o důvěře

Obměněná vláda premiéra Garibašviliho získala 8. května důvěru parlamentu. O tu musel Garibašvili požádat poté, co se ve funkcích vyměnila více než třetina ministrů, přesně řečeno sedm.

(EN) <http://www.rferl.org/content/georgia-government-confidence-vote/27003106.html>

Premiér Gruzie Irakli
Garibašvili.

*Zdroj: Wikimedia
Commons*

V Tbilisi proběhly oslavy dne nezávislosti

Gruzie si 26. května připomněla výročí nezávislosti, za kterou je považováno vyhlášení Gruzínské demokratické republiky v roce 1918. Ta ale existovala pouze do roku 1921, kdy bylo území Gruzie obsazeno Rudou armádou a vyhlášena Zakavkazská sovětská federativní republika.

(EN) <http://www.rferl.org/media/video/georgia-tbilisi-independence-celebration/27037669.html>

LGBT aktivisté vyhráli u Evropského soudu pro lidská práva

Evropský soud pro lidská práva rozhodl, že gruzínský stát je povinen poskytnout kompenzaci tamním LGBT aktivistům za to, že jim v květnu 2012 nedokázal poskytnout dostatečnou ochranu před homofobními útočníky. Tehdy se aktivisté za práva gayů a leseb pokoušeli uspořádat první přehlídku hrdosti, ale agresivní dav, v němž podstatnou část tvořili pravoslavní duchovní, jim v tom zabránil a verbálně i fyzicky je napadl. Odškodné pro jednotlivé aktivisty se má pohybovat ve výši od 1500 do 4000 euro.

(EN) <http://www.rferl.org/content/georgia-gay-rights-case-strasbourg-lgbt-echr/27011859.html>

Rada Evropy: Rusko-abcházská smlouva je nelegální

Rada Evropy považuje rusko-abcházskou smlouvu o spojení a strategickém partnerství a obdobnou smlouvu mezi Ruskem a Jižní Osetií za nelegální. Obě smlouvy, podepsané v listopadu 2014, resp. březnu 2015, údajně odporují mezinárodnímu právu, ohrožují bezpečnost a stabilitu regionu a odporují i dohodě o

příměří mezi Ruskem a Gruzii, uzavřené po válce v srpnu 2008.

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/31718/>

Ruský generál vrchním velitelem abcházské armády

Vysloužilý ruský generál Anatolij Churuljov byl jmenován náčelníkem generálního štábu abcházské armády. Churuljov byl během rusko-gruzínské války v roce 2008 velitelem 58. armády sídlící v Jižním vojenském okruhu poblíž gruzínských hranic. Jmenování Churuljova je jasným projevem dalšího upevňování ruských pozic v Abcházii.

(EN) www.rferl.org/content/georgia-russian-general-to-head-abkhazia-army/27024637.html

Anatolij Bibilov.
Zdroj: Wikimedia Commons

Jihoosetský předseda parlamentu navázal vztahy se svým arménským protějškem

Diplomatické vztahy mezi Gruzii a Arménií se značně otřáslly poté, co se předseda arménského parlamentu Galust Sahakjan sešel na pracovní schůzce se svým jihoosetským protějškem Anatolijem Bibilovem. Politici se setkali v Náhorním Karabachu, který Bibilov navštívil coby člen pozorovací mise během tamních parlamentních voleb. Tato schůzka však popudila představitele Gruzie, která nezávislost Jižní Osetie a tedy ani její vládu neuznává.

Zhoršení vztahů s Gruzii ale může být pro Arménii velmi nebezpečné, neboť jde o jejího klíčového partnera – Gruzie představuje mimo jiné jedinou

pozemskou spojnicí mezi Arménií a Ruskem, jež je hlavním spojencem Arménie. Pro Gruzii však dobré vztahy s Arménií nejsou zdaleka tak důležité, neboť Gruzie v současnosti buduje těsné ekonomické a bezpečnostní vztahy jak s Tureckem, tak s Ázerbájdžánem, hlavním soupeřem Arménie. Gruzie tak proto ani neuznala genocidu arménského obyvatelstva v Osmanské říši a nevyslala letos v dubnu do Jerevanu na připomenutí stoletého výročí této tragédie oficiální delegaci.

(EN)

http://www.armenianow.com/commentary/analysis/63176/armenia_georgia_karabakh_south_ossetia_parliament_speaker_scandal

Arméni pracující v zahraničí budou platit daně v Arménii

Arménský parlament přijal novelu daňového zákona, podle které budou muset všichni Arméni a Arménky pracující v zahraničí ve stavebnictví platit v Arménii daň z příjmu. Zákon se týká pouze pracovníků najatých arménskými firmami.

(EN)

<http://www.armenianow.com/economy/63192/armenia-labor-migrant-tax-governments-parliament-law-adopted>

Aktivisté z „Ustavujícího parlamentu“ na svobodě

Skupina aktivistů z arménského opozičního hnutí „Ustavující parlament“, která byla zadržena 7. dubna a obviněna z několika závažných trestných činů, například přípravy masových nepokojů, byla na počátku května propuštěna.

Aktivistů se zastali mezinárodní lidskoprávní organizace v čele s Human Rights Watch, která vyzvala k jejich propuštění.

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/31650/>

Protesty proti rostoucím cenám elektřiny

V Arménii probíhají protesty proti neustálému zvyšování cenových tarifů za elektřinu. Protestní akce se konají prakticky ve všech větších městech. Lidem vadí, že ceny za elektřinu stoupají v poslední době velice často a citelně zasahují do rodinných rozpočtů.

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/31865/>

Nemoci způsobené špatnou výživou jsou v Arménii hlavní příčinou úmrtí

Následky špatného stravování jsou největším zabijákem Arménů a Armének. Podle nedávného průzkumu je tak například 54 % všech úmrtí způsobeno kardiovaskulárními chorobami. Výzkum ukazuje také některé paradoxy, jako například poměrně vysoký poměr dětí s obezitou a zároveň podobné procento dětí trpících podvýživou.

(EN) <http://www.feradi.info/en/visualizations/nutrition-related-diseases-a-leading-cause-of-deaths-in-armenia>

Parlamentní volby v Náhorním Karabachu

Na začátku května proběhly v Náhorním Karabachu parlamentní volby. Volební účast dosáhla 70 % a zvítězila strana Svobodná vlast (Free Homeland) s 47,35 %, druhá byla Demokratická strana Arcachu s 19 % následovaná stranou Dašnakcutjun s 18,8 %. Pětiprocentní hranici vstupu do sněmovny překročilo také opoziční Hnutí 88 (6,93 %) a Strana národního obrození s 5,38 %.

V zahraničí se však volby setkaly spíše s nepřijetím. Neuznaly je Spojené státy ani Evropská unie, stejně jako například Ukrajina nebo Gruzie.

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/31616/>

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/31623/>

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/31621/>

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/31619/>

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/31622/>

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/31599/>

Smrtící požár v Baku

19. května došlo k požáru v šestnáctipatrovém bytovém domě v bakuské čtvrti Binakadi, při kterém zahynulo 14 osob, a patnáctá zemřela na následky otravy kouřem o den později v nemocnici. Několik desítek lidí bylo zraněno. Vzápětí po tragédii se začalo mluvit o jejích příčinách a za jednu z pravděpodobných příčin tak vysokého počtu mrtvých je považována polyuretanová fasáda, jíž byl dům před pár lety opatřen v rámci „zkrášlování“ města. Odhaduje se, že podobným způsobem bylo „vylepšeno“ až 800 bakuských domů. Problém je však v tom, že polyuretan je vysoce hořlavý a při hoření se mění na prudce jedovaté plyny. Krátce po této tragédii tak začali lidé bydlet v podobně „vyzdobených“ domech spontánně polyuretanové desky strhávat.

(EN) <http://www.rferl.org/content/azerbaijan-public-anger-over-deadly-fire/27027429.html>

(EN) <http://www.rferl.org/media/video/azerbaijan-baku-fire/27025035.html>

SOCAR sponzoruje cesty amerických poslanců do Ázerbájdžánu

Ázerbájdžánská státní ropná společnost SOCAR utratila stovky tisíc dolarů, aby zaplatila náklady na cestu deseti amerických kongresmanů do Baku v roce 2013. Uvedl to deník Washington Post na základě vyšetřování etické komise Kongresu USA. Cesta byla financovaná nepřímo přes dvě neziskové organizace sídlící v Texasu. Z těchto peněz byly rovněž financovány luxusní dary ve formě hedvábných šátků, křišťálového nádobí či tradičních ázerbájdžánských koberců. Pro tuto formu uplácení zahraničních politiků již existuje přílehlavý pojem – kaviárová diplomacie, podle jednoho z nejčastějších darů, jimiž jsou ázerbájdžánskými hostiteli zahrnováni.

(EN) <http://www.rferl.org/content/azerbaijan-oil-firm-funded-us-lawmakers-trip/27014503.html>

Odstraňování portrétů Gejdara a Ilhama Alijeva před Evropskými hrami

V předvečer zahájení Evropských her začali pracovníci a pracovnice technických služeb odstraňovat a zakrývat billboardy s portréty prezidenta Ilhama Alijeva a jeho otce Gejdara. Místní úřady zpravidla odmítají důvod této „očisty“ komentovat, podle všeho však jde o snahu režimu nepůsobit na první pohled jako orientálně-despotický režim, ve kterém je udržován kult osobnosti.

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/31747/>

Ilgar Mammadov během zatýkání.
Zdroj: Hrf.report

Ilgar Mammadov umístěn na samotku

Opoziční politik a vůdčí postava hnutí Republikánská alternativa (ReAl) Ilgar Mammadov byl 14. května umístěn na týden na samotku. Uvedl to jeho právník, který se s ním nemohl setkat, neboť mu vedení věznice zakázalo veškeré návštěvy. Mammadov, který má strávit ve vězení sedm let za údajné organizování nepokojů, je považován organizací Amnesty

International za vězně svědomí. Důvody jeho umístění na samotku nejsou známy.

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/31731/>

Vazba Chadídži Ismailové i Raufa Mirkadirova prodloužena

Novinář a politický analytik obviněný z údajné vlastizrady a špionáže pro Arménii Rauf Mirkadirov zůstane ve vazbě minimálně do 19. září. Rozhodl o tom bakuský odvolací soud. Obdobně byla prodloužena vyšetřovací vazba i novinářce Rádia Svobodná Evropa Chadídže Ismailové, jejíž vazba potrvá nejméně do 24. srpna.

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/31723/>

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/31703/>

Murad Adilov odsouzen k sedmi letům vězení

Murad Adilov, člen opoziční Lidové fronty Ázerbájdžánu (PFPA), byl odsouzen k sedmi letům vězení za údajné držení nelegálních drog. Adilov byl zatčen během velké vlny represí proti opozici v srpnu loňského roku. Podle jeho právníka byl ve vazbě vystaven mučení a důkazy proti němu byly získány nelegální cestou.

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/31724/>

Aktualizovaný seznam politických vězňů v Ázerbájdžánu

V květnu vydala skupina lidskoprávních aktivistů, novinářů a právníků aktualizovaný seznam politických vězňů v Ázerbájdžánu. Jeho předchozí verze zveřejněná 8. srpna 2014 novinářkou Chadídzou Ismailovou obsahovala 97 jmen. Téhož dne byl zatčen známý obhájce lidských práv Intigam Alijev a počet politických vězňů tak dosáhl čísla 98. Od té doby bylo propuštěno 26 z nich, ať už proto, že jim trest vypršel, anebo dostali prezidentskou milost. Naopak některá jména na seznam přibyla – na začátku prosince 2014 to byla právě jedna z autorek seznamu, Chadídzha Ismailová. Na aktualizovaném soupisu je 80 jmen.

(EN) <http://eng.kavkaz-uzel.ru/articles/31661/>

(EN) www.feradi.info/en/visualizations/will-azerbaijan-resume-arrests-after-the-european-games

K odběru měsíčního zpravodajství z jižního Kavkazu se můžete snadno přihlásit na <http://www.cestainiciativy.cz>

Líbí se vám zpravodajství? Pomozte nám pokračovat v jeho vydávání!

NEzávislé Sociálně Ekologické HNUTÍ – NESEHNUTÍ
tř. Kpt. Jaroše 18, 602 00 Brno, tel.: 543 245 342, e-mail: brno@nesehnuti.cz
<http://www.nesehnuti.cz>

Na vzniku tohoto přehledu zpráv se podíleli:
Milan Štefanec, Světlana Zapadlová, Jaromír Němec

Poznámky:

Názvy některých měst i území na jižním Kavkaze se staly součástí politických bojů, které navazují na přímé vojenské konflikty mezi různými znepřátelenými zeměmi. Proto se můžete ve zpravodajství v ruském i anglickém jazyce setkávat s názvy jako Sukhumi/Sukhum, Stepanakert/Khankendi [1], Tskhinvali/Tskhinval, South Ossetia/Tskhinvali Region apod. V tomto zpravodaji se snažíme používat pro pojmenování hlavních měst neuznaných či částečně uznaných území jazykovou podobu, která byla konzultována s Ústavem pro jazyk český Akademie věd České republiky (pokud taková podoba existuje).

Pro bezprostřední vzhled a ilustraci některých názorových postojů politického života na jižním Kavkaze občas uvádíme i odkazy na zdroje, které vyjadřují stanovisko pouze jedné ze zainteresovaných stran či na zdroje, které v žádném případě nelze označit za nezaujaté. V žádném případě to neznamená, že se redakce tohoto zpravodaje ztotožňuje se všemi názory či východisky médií, jejichž odkazy uvádíme.

[1] Ázerbájdžán v roce 1991 přejmenoval město na Chankendi a používá pouze tento název, Arménie a arménské obyvatelstvo, které nyní město ovládá, používají název Stěpanakert vzniklý v dobách Sovětského svazu v roce 1923.

TRANSITION

Projekt byl podpořen z prostředků Ministerstva zahraničních věcí ČR v rámci Programu transformační spolupráce ČR.